

Sygn. akt I A Ca 44/13

I A Cz 436/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 marca 2013 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodnicząca:	SSA Elżbieta Lipińska
Sędziowie:	SSA Franciszek Marcinowski SSO del. Jolanta Solarz (spr.)
Protokolant:	Małgorzata Kurek

po rozpoznaniu w dniu 20 marca 2013 r. we Wrocławiu na rozprawie

sprawy z powództwa **B. M.**

przeciwko **Wojskowej Agencji Mieszkaniowej - Oddziałowi Rejonowemu we W.**

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z dnia 25 września 2012 r. sygn. akt I C 209/11

oraz zażalenia powódki

na postanowienie Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z dnia 21 grudnia 2012 r. sygn. akt I C 209/11

1. **oddala apelację i zażalenie;**

2. **zasądza od powódki na rzecz strony pozwanej 2.700 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego;**

3. **zasądza od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego we Wrocławiu na rzecz radcy prawnego T. P. 2.700 zł wraz z należnym podatkiem od towarów i usług tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 25 września 2012 roku Sąd Okręgowy we Wrocławiu pozbawił wykonalności następujące tytuły wykonawcze:

- nakaz zapłaty wydany w dniu 23 lutego 2006 r. przez Sąd Rejonowy (...) (IX Nc 1/06) w części obejmującej należność główną w kwocie 11.225,04 zł;
- nakaz zapłaty wydany w dniu 16 października 2007 r. przez Sąd Rejonowy (...) (XIV Nc 597/07) w części obejmującej należność główną w kwocie 13.187,72 zł;
- nakaz zapłaty wydany w dniu 9 kwietnia 2008 r. przez Sąd Rejonowy (...) (XIV Nc 230/08) w części obejmującej należność główną w kwocie 3.427,40 zł;
- nakaz zapłaty wydany w dniu 23 kwietnia 2008 r. przez Sąd Rejonowy (...) (XIV Nc 319/08) w części obejmującej należność główną w kwocie 55,93 zł;

oraz nakaz zapłaty wydany w dniu 19 sierpnia 2009 r. przez Sąd Rejonowy (...) (XIV Nc 788/09) w części obejmującej należność główną w kwocie 3.834,69 zł (pkt. I), zaś dalej idące powództwo oddalił (pktII) i zasądził od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 5.269,85 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt III), przyznał od Skarbu Państwa radcy prawnemu T. P. tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce urzędu kwotę 7.200 zł wraz z podatkiem VAT(pkt IV) oraz nakazał stronie pozwanej, aby uiściła na rzecz Skarbu Państwa (Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu) kwotę 1586,20 zł (pktV).

Sąd Okręgowy po przeprowadzeniu postępowania dowodowego ustalił, że w latach 2006-2010 strona pozwana prowadziła przeciwko powódce osiem procesów przed Sądem Rejonowym (...) i Sądem Rejonowym (...), dotyczących należności (czynsz i opłaty eksploatacyjne, kary za bezumowne korzystanie) wynikających z umowy najmu lokalu użytkowego o powierzchni 226 m kw., położonego we W. przy ul. (...) zawartej 19.12.2003 r. pomiędzy Wojskową Agencją Mieszkaniową jako wynajmującym, a B. M. jako najemcą. Wojskowa Agencja Mieszkaniowa przedstawiła w tych procesach szereg nieuregulowanych faktur za czynsz najmu, opłaty eksploatacyjne i tzw. kary konwencjonalne uzyskując osiem tytułów egzekucyjnych.

Nakazem zapłaty wydanym w dniu 23.02.2006 r., w sprawie o sygn. akt IX Nc 1/06, przez Sąd Rejonowy (...)zasądzono od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 11.225,04 zł wraz z należnymi odsetkami ustawowymi.

Jak wynika z akt sprawy nakaz obejmował należności wynikające z następujących faktur VAT:

- nr (...) z 6.07.2005 r. na kwotę 3.741,68 zł,
- nr (...) z 9.08.2005 r. na kwotę 3.741,68 zł,
- nr (...) z 9.09.2005 r. na kwotę 3.741,68 zł.

Powyższe należności główne zostały zapłacone w następujących datach:

- z faktury nr (...) z 6.07.2005 r. – w dniach 22.03.2004 r., 25.04.2006 r. i 6.06.2006 r.,
- z faktury nr (...) z 9.08.2005 r. – w dniach 6.06.2006 r. i 27.07.2006 r.,
- z faktury nr (...) z 9.09.2005 r. – w dniach 27.07.2006 r. i 12.04.2007 r.

Nakazem zapłaty wydanym w dniu 16.10.2007 r., w sprawie o sygn. akt

XIV Nc 597/07, przez Sąd Rejonowy (...), zasądzone od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 41.462 zł wraz z należnymi odsetkami ustawowymi.

Jak wynika z akt sprawy nakaz obejmował należności wynikające z następujących faktur VAT:

- nr (...) z 5.10.2005 r. na kwotę 1.642,52 zł,
- nr (...) z 4.11.2005 r. na kwotę 3.835,71 zł,
- nr (...) z 7.12.2005 r. na kwotę 3.835,71 zł.
- nr (...) z 8.02.2006 r. na kwotę 3.835,71 zł,
- nr (...) z 11.01.2006 r. na kwotę 3.835,71 zł.
- nr (...) z 6.03.2006 r. na kwotę 3.835,71 zł,
- nr (...) z 8.05.2006 r. na kwotę 3.834,69 zł.
- nr (...) z 6.06.2006 r. na kwotę 3.835,71 zł,
- nr (...) z 5.06.2007 r. na kwotę 3.834,69 zł.
- nota odsetkowa z 5.07.2007 r. na kwotę 10.268,38 zł.

Z powyższych należności głównych zostały zapłacone następujące kwoty:

- z faktury nr (...) z 5.10.2005 r. kwota 230,64 zł,
- z faktury nr (...) z 7.12.2005 r. kwota 3.835,71 zł.
- z faktury nr (...) z 8.02.2006 r. kwota 3.835,71 zł,
- z faktury nr (...) z 6.03.2006 r. kwota 1.449,95 zł,
- z faktury nr (...) z 6.06.2006 r. kwota 3.835,71 zł,

Nakazem zapłaty wydanym w dniu 9.04.2008 r., w sprawie o sygn. akt XIV Nc 230/08, przez Sąd Rejonowy (...), zasądzone od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 12.880 zł wraz z należnymi odsetkami ustawowymi.

Nakaz obejmował należności wynikające z następujących faktur VAT:

- nr (...) z 11.07.2007 r. na kwotę 881,62 zł,
- nr (...) z 12.07.2007 r. na kwotę 901,19 zł,
- nr (...) z 1.08.2007 r. na kwotę 3.834,69 zł.
- nr (...) z 7.09.2007 r. na kwotę 1.234,69 zł,
- nr (...) z 20.09.2007 r. na kwotę 2.192,71 zł.
- nr (...) z 5.10.2007 r. na kwotę 3.834,69 zł.

Z powyższych należności głównych zostały zapłacone następujące kwoty:

- z faktury nr (...) z 7.09.2007 r. kwota 1.234,69 zł- w dniu 25.01.2008 r.,
- z faktury nr (...) z 20.09.2007 r. kwota 2.192,71 zł- w dniu 12.04.2007 r..

Nakazem zapłaty wydanym w dniu 23.04.2008 r., w sprawie o sygn. akt XIV Nc 319/08, przez Sąd Rejonowy (...)zasądzono od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 8.555,09 zł wraz z należnymi odsetkami ustawowymi. Jak wynika z akt sprawy nakaz obejmował należności wynikające z następujących faktur VAT:

- nr (...) z 7.11.2007 r. na kwotę 3.834,69 zł,
- nr (...) z 8.11.2007 r. na kwotę 885,71 zł,
- nr (...) z 4.12.2007 r. na kwotę 3.834,69 zł.

Z powyższych należności głównych została zapłacona kwota 55,93zł z faktury nr (...) z 8.11.2007 r..

Nakazem zapłaty wydanym w dniu 19.08.2009 r., w sprawie o sygn. akt XIV Nc 788/09, przez Sąd Rejonowy (...) zasądzono od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 27.064,06 zł wraz z należnymi odsetkami ustawowymi.

Jak wynika z akt sprawy nakaz obejmował należności wynikające z następujących faktur VAT:

- nr (...) z 6.03.2007 r. na kwotę 3.834,69 zł,
- nr (...) z 5.07.2007 r. na kwotę 3.834,69 zł,
- nr (...) z 18.03.2008 r. na kwotę 4.922,28 zł,
- nr (...) z 18.03.2008 r. na kwotę 14.766,84 zł.

Z powyższych należności głównych została zapłacona kwota 3.834,69 zł z faktury nr (...) z 6.03.2007 r.

Nakazem zapłaty wydanym w dniu 20.01.2010 r., w sprawie o sygn. akt XIV Nc-upr 105/10, przez Sąd Rejonowy (...) zasądzono od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 25.042,06 zł wraz z należnymi odsetkami ustawowymi. Z kwoty zasądzonej tym nakazem powódka nie zapłaciła stronie pozwanej żadnej należności.

Nakazem zapłaty wydanym w sprawie o sygn. akt XIV Nc 336/08, przez Sąd Rejonowy (...) zasądzono od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 35.276,36 zł wraz z należnymi odsetkami ustawowymi, tytułem kar za bezumowne korzystanie z lokalu.

Nakazem zapłaty wydanym w sprawie o sygn. akt I Nc 2146/09, przez Sąd Rejonowy (...) zasądzono od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 73.670,12 zł wraz z należnymi odsetkami ustawowymi tytułem kar za bezumowne korzystanie z lokalu.

Na podstawie takich ustaleń Sąd Okręgowy uznał, że powództwo w części zasługiwało na uwzględnienie.

Powódka wnosząc o pozbawienie wykonalności ośmiu tytułów wykonawczych na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., opierała swoje roszczenie na zarzucie spełnienia świadczenia i Sąd Okręgowy wskazał, że z treści przepisu art. 840 § 1 pkt 2, znowelizowanego w 2005 r. wprost wynika, iż zarzuty te mogły być przedmiotem rozpoznania w niniejszym procesie (wbrew odmiennym twierdzeniom strony pozwanej), ponieważ powódka nie podniosła zarzutów spełnienia świadczenia

w prowadzonych postępowaniach,

Sąd Okręgowy zauważył, że obie strony przedstawiły w toku tego procesu dokumenty potwierdzające wysokość naliczonego i zapłaconego za zajmowany przez powódkę lokal czynszu (opłat eksploatacyjnych), a także własne zestawienie naliczonych i zapłaconych należności i z analizy tych dokumentów, w kontekście treści żądań pozwów wniesionych w sprawach, w których strona pozwana uzyskała kwestionowane w tym postępowaniu tytuły wykonawcze, nie sposób dostrzec naruszenia przez stronę pozwaną norm zawartych w treści art.451 k.c. przy rozliczaniu wzajemnych należności. Analiza zestawień przedstawionych przez strony (k. 106 i n. oraz k.146 i n.) pozwoliła w oparciu o wyliczenia strony pozwanej na stwierdzenie, że część należności objętych kwestionowanymi tytułami wykonawczymi została zapłacona przez powódkę.

Sąd Okręgowy stwierdził, że powódka zapłaciła całą należność główną 11.225,04 zł z nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy (...) w sprawie o sygn. akt IX Nc 1/06, kwotę 13.187,72 zł z należności objętej nakazem zapłaty w sprawie o sygn. akt XIV Nc 597/07 Sądu Rejonowego (...), kwotę 3.427,40 zł z należności objętej nakazem zapłaty wydanym w sprawie o sygn. akt XIV Nc 230/08, przez Sąd Rejonowy (...), kwotę 55,93 zł z należności objętej nakazem zapłaty wydanym w sprawie o sygn. akt XIV Nc 319/08, przez Sąd Rejonowy (...) oraz 3.834,69 zł z należności objętej nakazem zapłaty wydanym w dniu 19.08.2009 r., w sprawie o sygn. akt XIV Nc 788/09, przez Sąd Rejonowy (...).

Natomiast powódka nie spłaciła żadnej części należności objętej nakazem zapłaty wydanym w sprawie o sygn. akt XIV Nc-upr 105/10 przez Sąd Rejonowy (...), którym zasądzono od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 25.042,06 zł wraz z należnymi odsetkami ustawowymi, a także żadnej części z należności 35.276,36 zł objętej nakazem zapłaty wydanym w sprawie o sygn. akt XIV Nc 336/08 przez Sąd Rejonowy (...) i należności 73.670,12 zł objętej nakazem zapłaty wydanym w sprawie o sygn. akt I Nc 2146/09, przez Sąd Rejonowy (...), przy czym w dwóch ostatnich przypadkach chodziło o należności tytułem kar za bezumowne korzystanie z lokalu.

Według wyliczenia Sądu I instancji kwota należności spłaconych przez powódkę łącznie, a objętych nakazami wskazanymi w punkcie I wyroku wyniosła 31.730,78 zł i w tym zakresie Sąd Okręgowy pozbawił opisane w wyroku tytuły wykonawcze wykonalności.

Ustosunkowując się do drugiego zarzutu podnoszonego przez powódkę, w którym kwestionowała w ogóle powstanie po stronie powoda wierzytelności z tytułu tzw. kar konwencjonalnych, objętych tytułami wykonawczymi wydanymi w sprawach XIV Nc 788/09, XIV Nc 336/08 i I Nc 2146/09, Sąd Okręgowy wskazał, że zarzuty te nie mogły podlegać rozpoznaniu w ramach powództwa o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, albowiem nie należą one do kategorii wymienionych w art. 840 §1 k.p.c., bowiem powódka winna kwestionować powstanie wierzytelności na etapie postępowania rozpoznawczego prowadzonego przed sądami rejonowymi.

Orzeczenie o kosztach procesu Sąd Okręgowy oparł na podstawie art. 100 zd.1 k.p.c., dokonując ich stosunkowego rozdzielenia, przy uwzględnieniu, że powódka wygrała proces w 13,49 %, a strona pozwana w 86,51 %, a o nieuiszczonych kosztach sądowych orzeczono w punkcie V wyroku na podstawie art. 113 ust. 1 uksc w związku z art. 100 zd. 1 k.p.c., zasądzając je w wysokości należnej opłaty sądowej od kwoty co do której strona pozwana proces przegrała.

Sąd Okręgowy postanowieniem z 21 grudnia 2012 roku oddalił wniosek o zabezpieczenie powództwa, zgłoszony przez powódkę w piśmie procesowym złożonym w dniu 12.11.2012 r., w którym domagała się zabezpieczenia powództwa poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego z nieruchomości położonej

przy ul. (...), na B., prowadzonego przez Komornika Sądowego, działającego przy Sądzie Rejonowym (...) B. B., pod sygn. akt KM 12693/10, na podstawie tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty w sprawie sygn. akt I Nc 2146/09.

Sąd Okręgowy wskazał, że dokonując oceny materiału dowodowego w uzasadnieniu wyroku stwierdził, że powódka nie tylko nie udowodniła, ale także nie uprawdopodobniła zasadności żądania pozbawienia wykonalności przywołanego wyżej tytułu wykonawczego, a w konsekwencji nieuprawdopodobnienia pierwszej z przesłanek zabezpieczenia, nie zachodziła potrzeba poddawania analizie istnienia po stronie powódki interesu prawnego w zabezpieczeniu powództwa.

Apelację od wyroku z 25 września 2012 roku wniosła powódka, zaskarżając go w części oddalającej powództwo, ponad zasądzoną kwotę oraz punkty III i V i zarzucając naruszenie przepisów postępowania poprzez pominięcie części materiału dowodowego przedstawionego przez powódkę, a także uznanie, iż żądanie objęte rozszerzonym powództwem nie może być objęte niniejszym postępowaniem.

Skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie o pozbawieniu tytułów wykonalności do wysokości określonej niniejszą apelacją oraz przyznanie kosztów nieopłaconej w całości pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, przy uwzględnieniu kosztów postępowania apelacyjnego jako części kosztów procesu.

W przypadku nieuwzględnienia apelacji powódka wniosła o nieobciążanie jej kosztami procesu, z uwagi na brak możliwości ich poniesienia.

W ocenie powódki, Sąd Okręgowy dokonując analizy poszczególnych wpłat w zestawieniach przedstawionych przez strony w odniesieniu do każdego z tytułów wykonawczych, w sposób niewłaściwy ocenił zakres spełnionego świadczenia, co w konsekwencji odbiło się na zakresie pozbawienia wykonalności poszczególnych nakazów zapłaty.

Według powódki skoro na kwotę w nakazie zapłaty w sprawie XIV Nc 597/07 składała się należność główna w kwocie 31.193,62 zł. oraz należność z noty odsetkowej w wysokości 10.268,38 zł, a Sąd I instancji ustalił, że powódka zapłaciła z należności głównej kwotę 13.187,72 zł tj. 42,2%, to o taki procent powinna zmniejszyć się kwota z noty odsetkowej i w konsekwencji tytuł wykonawczy powinien zostać pozbawiony wykonalności o dalszą kwotę **4.333,25 zł.**

Co do nakazu zapłaty w sprawie XIV Nc 230/08 powódka w swoim zestawieniu przedstawiła, że w dniu 25 stycznia 2008 r. z faktury nr (...) z 7 września 2007 r. zapłaciła nie 1234,69 zł, a 2600 zł. w dacie 15 listopada 2007 r. i opisana została jako I rata za wrzesień 2007 r. Powódka zapłaciła więc więcej o 1365,31 zł. niż to przyjął Sąd i ten tytuł wykonawczy powinien być pozbawiony wykonalności o dodatkową kwotę **1365,31 zł.**

Co do nakazu zapłaty w sprawie XIV Nc 319/08 Sąd Okręgowy powinien uwzględnić wskazaną przez powódkę zapłatę kwoty 885,71 zł za fakturę nr (...) z 8 listopada 2007 r.

Nakaz zapłaty w sprawie o sygnaturze akt XIV Nc 788/09, zdaniem powódki, powinien być pozbawiony wykonalności o dalszą kwotę, to jest o kwotę 19.689,12 zł, na którą składa się suma należności z dwóch faktur, to jest faktur o numerach (...) z 18 marca 2008 r. i 0000 2/08 z tego samego dnia dotyczących kar konwencyjnych za bezumowne korzystanie z lokalu.

O fakcie obciążenia karami umownymi ze skierowaniem spraw do sądu, przy równoczesnym prowadzeniu rozmów ugodowych, powódka dowiedziała się na etapie postępowania egzekucyjnego i dotychczas słuszność dochodzenia tych

kwot przez stronę pozwaną nie była poddana merytorycznej ocenie. Zdaniem powódki sprawa kar konwencjonalnych w niniejszej sprawie została niesłusznie pominięta.

Według powódki, co do nakazu zapłaty o sygnaturze XIV Nc-upr 105/10

Sąd Okręgowy pominął udokumentowane dwie wpłaty bankowe objęte dowodami wpłat: z 3 października 2008 r. na kwotę 1003,42 zł i z 2 marca 2009 r. na kwotę 1003,42 zł, a nadto pominięte zostały kwestionowane przez powódkę zarzuty dotyczące odrębnego żądania przez pozwaną Agencję kwot za zużytą wodę na łączną kwotę 3033,41 zł, dlatego tytuł wykonawczy powinien być zmniejszony o **5.040,25 zł**.

Co do nakazów w sprawie XIV Nc 336/08 na kwotę 35 276,36 zł oraz w sprawie I Nc 2146/09 na kwotę 73 670,12 zł z tytułu kar konwencjonalnych, to według skarżącej Sąd Okręgowy powinien poddać ocenie w niniejszym postępowaniu również zasadność ich tytułów z tytułu kar konwencjonalnych.

W piśmie z 7.12.2012 roku powódka wskazała, że do uprawomocnienia się wszystkich nakazów zapłaty doprowadziło posługiwanie się przez pozwanego nieaktualnym adresem powódki przy ul. (...), podczas, gdy właściwym adresem był adres prowadzonej działalności.

W odpowiedzi na apelację strona pozwana wniosła o jej oddalenie jako bezzasadnej i zasądzenie kosztów procesu.

W ocenie strony pozwanej zarzuty dotyczące należności z tytułu kar konwencjonalnych nie mogą być rozpoznawane w ramach powództwa o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, ale powinny być rozpoznawane w postępowaniach przez sądami rejonowymi.

W zażaleniu na postanowienie z 21 grudnia 2012 roku powódka wskazała, że kwestia jej racji co do roszczenia związanego z wnioskiem o zabezpieczenie nie może być związana z oceną prawną Sądu, a jej roszczenie przez złożenie apelacji będzie weryfikowane.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy w oparciu o zaoferowany przez strony materiał dowodowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, które Sąd Apelacyjny przyjmuje za własne.

Zarzut apelacji, w którym skarżąca wskazuje pominięcie części materiału dowodowego, a zatem naruszenie art. 233 § 1 k.c., jest bezzasadny, zaś powódka nie dołączyła do apelacji i nie wskazała w aktach konkretnych dowodów dla wykazania tych twierdzeń.

Natomiast zarzut naruszenia przepisów postępowania poprzez uznanie, iż żądanie objęte rozszerzonym powództwem (dot. kar konwencjonalnych) nie może być objęte niniejszym postępowaniem odnosi się do przepisu stanowiącego podstawę żądania powódki.

Ustosunkowując się do tego zarzutu wskazać trzeba, że w niniejszej sprawie, według Sądu Okręgowego, brzmienie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., pozwalała na podniesienie zarzutu spełnienia świadczenia, ponieważ nie był on przedmiotem rozpoznania w sprawach, w których wydane zostały tytuły wykonawcze.

Sąd Apelacyjny w składzie orzekającym w niniejszej sprawie nie podziela stanowiska Sądu Okręgowego, choć jest ono jednym z możliwych sposobów wykładni powołanego przepisu, po zmianie dokonanej ustawą z dnia 2 lipca 2004 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 172, poz. 1804).

Sąd Najwyższy w uchwale z 23 maja 2012 roku (III CZP 16/12, OSNC 2012/11/129) oceniając dokonaną w 2004 r. zmianę art. 840 § 1 k.p.c. zwrócił uwagę, iż ustawodawca - choć użył sformułowań budzących poważne wątpliwości interpretacyjne - nie dał jakiegokolwiek znaku uzasadniającego wniosek, iż gruntownie przekształca uformowany przed wielu laty i niekwestionowany model powództwa opozycyjnego, nadając mu np. charakter środka zaskarżenia sui generis, oraz że czyni wyłom w ugruntowanej w judykaturze i nauce prawa procesowego cywilnego zasadzie prekluzji materiału faktycznego wiązanej z prawomocnością orzeczenia. W tej sytuacji wyłącznie językowa wykładnia art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., skupiająca się na spostrzeżeniu, iż w końcowym fragmencie tego przepisu nie użyto jakiegokolwiek obostrzenia semantycznego, nie może być uznana za wystarczającą, gdyż jej wyniki podważają podstawowe zasady procesu cywilnego.

Według Sądu Najwyższego uznanie, że przepis ten umożliwia korektę wyników przeprowadzonego postępowania rozpoznawczego z powołaniem się na niezgłoszony lub pominięty w tym postępowaniu (prawidłowo lub błędnie) zarzut spełnienia świadczenia, burzyłoby konstrukcję powództwa opozycyjnego i godziłoby w fundamentalne wartości procesowe w postaci prawomocności materialnej orzeczeń co do istoty sprawy oraz ich powagi rzeczy osądzonej.

Byłoby to również premiowaniem strony niedbałej, która nie strzeże swoich interesów i nie korzysta z praw przysługujących jej w czasie postępowania rozpoznawczego (por. np. art. 217 § 1 k.p.c.), nie wyłączając prawa do wnoszenia środków odwoławczych lub innych środków zaskarżenia. Prekluzja procesowa ma charakter bezwzględny i nie może więc być "korygowana" w drodze powództwa przeciwegzekucyjnego.

Zatem „oparcie powództwa przeciwegzekucyjnego na zarzucie spełnienia świadczenia (art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.) jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy zarzut ten - ze względu na ustanowiony ustawą zakaz - nie mógł być rozpoznany w sprawie, w której wydano tytuł egzekucyjny”. (tak uchwała Sądu Najwyższego z 23 maja 2012 roku III CZP 16/12, OSNC 2012/11/129).

Sąd Apelacyjny zgadzając się z takim poglądem i odnosząc go do niniejszej sprawy stwierdza, iż Sąd Okręgowy nie mógł oceniać w niniejszej sprawie dowodów, które powinny i mogły być podniesione w postępowaniach, w których wydano tytuły wykonawcze.

Podkreślić trzeba, że nie istniały ustawowe ograniczenia kognicyjne dla rozpoznania zarzutu zapłaty części należności, zasadności naliczania kar za bezumowne korzystanie z lokalu, czy odrębnego naliczania kwot za zużyty wodę, co powódka podniosła w apelacji.

We wszystkich tych postępowaniach powódka (jako pozwana) nie podjęła przesyłanych jej nakazów zapłaty i nie podjęła obrony. Doręczenia były dokonywane w poszczególnych sprawach na różne adresy powódki: ul. (...), ul. (...) i ul. (...) w B..

Powódka nie podejmowała przesyłek w terminie, powodując, że uznane zostały za skutecznie doręczone. O ile doręczenia dokonywane były na nieprawidłowy adres, powódka powinna wykazywać to w postępowaniach, w których wydano tytuł.

Powódka w żadnej ze spraw nie składała wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty. Ponadto, o ile wskutek naruszenia przepisów prawa była pozbawiona możliwości działania, przysługiwała jej skarga o wznowienie postępowania.

Natomiast wnosząc powództwo przeważekucyjne powódka podniosła zarzuty kwestionujące prawidłowość rozstrzygnięcia w prawomocnych nakazach zapłaty, czego robić nie mogła.

Jak z tego wynika, zdaniem Sądu Apelacyjnego, powództwo w niniejszej sprawie w całości powinno być oddalone.

Jednakże strona pozwana, która w odpowiedzi na pozew, podnosiła, iż okoliczności przytaczane w pozwie miały miejsce jeszcze przed wydaniem nakazów zapłaty i powódka utraciła uprawnienie aby się na nie obecnie powoływać, nie zaskarżyła wyroku wydanego w niniejszej sprawie. To na wykazie strony pozwanej uwzględniającym zapłacone należności oparł się Sąd Okręgowy, wydając wyrok.

W konsekwencji poprzez częściowe uwzględnienie powództwa, tytuły wykonawcze pozbawione zostały wykonalności w części, która została przez powódkę już uregulowana.

Z przyczyn omówionych wyżej, brak było podstaw do uwzględnienia apelacji powódki, w której bezzasadnie domaga się uwzględnienia powództwa w dalszej części.

Mając to na uwadze, na podstawie art. 385 k.p.c., podlegała ona oddaleniu.

Nie zasługiwało również na uwzględnienie zażalenie powódki dotyczące zabezpieczenia roszczenia, które ocenione zostało jako bezzasadne. Zatem oddalono je na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego oparto na treści art. 98 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 6 pkt. 6 i § 13 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu, mając na uwadze, że strona pozwana wygrała apelację.

Wynagrodzenie dla pełnomocnika powódki z urzędu zasądzono na podstawie § 19 oraz § 6 pkt. 6 i § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej wraz podatkiem od towarów i usług, zgodnie z §2 ust 3.

MW